

HANNA FABCZAK
MAREK ADAM OLSZYŃSKI
ADAM SZEWCZYK

ORCID: 0000-0001-6661-4599

ORCID: 0000-0002-3511-9760

ORCID: 0000-0001-5519-260X

Projekt Art & Science

W dniach 17–25 września 2017 roku w Stacji Hydrobiologicznej Instytutu Nenckiego PAN w Mikołajkach odbywało się Sympozjum oraz Warsztaty ART & SCIENCE. *Obrazowanie biologiczne: inspiracje niewidzialnym światem?* Pomysłodawcami oraz koordynatorami projektu byli: z ramienia Instytutu Biologii Doświadczalnej PAN prof. Adam Szewczyk, pełniący w tamtym czasie funkcję dyrektora tegoż Instytutu i prof. Hanna Fabczak, obecna Prezes Fundacji Nenckiego, jak również władze Wydziału Sztuki Uniwersytetu Rzeszowskiego: prof. UR Antoni Nikiel, prof. UR Marek Olszyński oraz dr Magdalena Uchman.

Uczestnicy Sympozjum oraz Warsztaty ART & SCIENCE w Stacji Hydrobiologicznej Instytutu Nenckiego PAN w Mikołajkach. Od lewej: Marek Haba, Piotr Woroniec jr, Magdalena Uchman, Kamila Bednarska, Adam Szewczyk i Hanna Szewczyk, Jolanta Ejsmont-Karabin, Marek Olszyński, Agata Karaś. Fot. z archiwum autorów

Najistotniejszym celem projektu ART & SCIENCE była próba kreatywnego zbliżenia świata biologów molekularnych ze światem artystów plastyków. Organizatorzy sympozjum wyszli z założenia, iż współczesne techniki obrazowania biologicznego są w tej dziedzinie jednym z najistotniejszych fundamentów postępu naukowego ostatnich lat, a uzyskiwane w ten sposób obrazy (w wysokorozdzielczej mikroskopii fluorescencyjnej lub w mikroskopii elektronowej) niosą ze sobą nie tylko informacje natury naukowej, ale mogą też kreować nową estetykę, będąc zarazem oryginalną i nowatorską inspiracją dla twórców. W tym wypadku to właśnie „estetyczne” spojrzenie artystów – uczestników sympozjum – na niedostępne dla nich do tej pory „mikroświaty”, było według nas szczególnie inspiracją do nowego, pogłębionego zrozumienia

struktury otaczającej nas rzeczywistości. Sprawilo też, że powstało wiele oryginalnych prac z zakresu sztuk wizualnych. Inspirowany „mikroskopowym wglądem” proces twórczy uczestników projektu naukowo-artystycznego stał się udanym, „formalnym translatorem” pomiędzy hermetyczną dla artystów przestrzenią specjalistycznych kodów a ich światem (nieskrępowanej naukowymi dogmatami) kreacji. Nasze spotkanie z wybitnymi naukowcami z zakresu biologii molekularnej było owocną próbą dialogu pomiędzy nauką i sztuką, o czym świadczyć może między innymi obustronna deklaracja potrzeby kontynuowania tego typu sympozjów w przyszłości.

W projekcie wzięli udział pracownicy naukowcy Instytutu Nenckiego PAN, zaproszeni imiennie twórcy z Okręgu Rzeszowskiego ZPAP oraz artyści z Wydziału Sztuki Uniwersytetu Rzeszowskiego i Wydziału Sztuki Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego. Gościem specjalnym projektu był wybitny artysta grafik i ceniony designer z poznańskiego Uniwersytetu Artystycznego prof. Mirosław Pawłowski. Wybór uczestników spotkania przez głównego organizatora i sponsora tego przedsięwzięcia był dokładnie prze-myślany. Podkarpacie jest obecnie jednym z najbardziej aktywnych artystycznie regionów Polski, natomiast olsztyńskie środowisko akademickie to najbliższy i naturalny partner naukowy dla Instytutu Nenckiego PAN – gospodarza Stacji Hydrobiologicznej w Mikołajkach. Miejsce sympozjum i warsztatów dobrze wpisało się w ideę spotkania naukowców i artystów. Laboratoria Stacji od lat służą bowiem molekularnym badaniom mikroorganizmów wodnych.

Mikroskopowy obraz drobnoustrojów obecnych w wodzie Jeziora Mikołajskiego

Maciej Śliwiak w czasie warsztatów *ART & SCIENCE*, fot. P. Woroniec jr.

Marek Olszyński w czasie warsztatów *ART & SCIENCE*, fot. P. Woroniec jr.

Prace powstałe w czasie warsztatów. Od lewej obrazy Antoniego Nikla, Marka Olszyńskiego i praca Magdaleny Uchman; na drugim planie obraz Marka Szczęsnego, fot. P. Woroniec jr.

Dlatego właśnie część prezentacji dla uczestników odbyła się z wykorzystaniem sprzętu mikroskopowego i próbek wody z Jeziora Mikołajskiego.

Planowane są wystawy w roku 2018, roku 100-lecia Instytutu Nenckiego, sumujące projekt *ART & SCIENCE*. Odbędą się one w Instytucie Nenckiego PAN, w Olsztynie na Wydziale Sztuki Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego oraz w Rzeszowie na Wydziale Sztuki Uniwersytetu Rzeszowskiego. Zamierzamy także przygotować wydawnictwo książkowe opisujące projekt. Prace przekazane przez artystów Instytutowi Nenckiego PAN stworzą „Nencki Art Collection”, zbiór sztuki współczesnej pod opieką Fundacji Nenckiego Wspierania Nauk Biologicznych. Będzie to pierwsza tego typu inicjatywa wśród instytutów Polskiej Akademii Nauk. W roku 2018 chcemy kontynuować współpracę z Instytutem Nenckiego PAN w ramach kolejnych sympozjów naukowo-artystycznych.

Uczestnicy sympozjum i warsztatów: Joanna Adamowska, Anna Drońska, Jolanta Eysmont-Karabin; Kamila Bednarska, Barbara Bokota-Tomala, Marek Haba, Joanna Kaczmarczyk, Agata Karaś, Antoni Nikiel, Marek Olszyński, Mirosław Pawłowski, Marcin Piotrowicz, Marek Szczęśny, Maciej Śliwiak, Jerzy Tomala, Magdalena Uchman, Piotr Woroniec Jr.